

Svar på skriftligt spörsmål SSS 423/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om anhopningen i handläggningen av uppehållstillstånd för utländska studerande

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 423/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Holopainen /gröna:

Hur ämnar regeringen säkerställa att det finns tillräckligt med resurser för förfarandet för beviljande av uppehållstillstånd till studerande som kommer från länder utanför EU och EES-området, och

hur ämnar regeringen säkerställa att utländska studerande och finländska högskolor inte hamnar i en oskälig situation?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Inrikesministeriet ansvarar för resultatstyrningen av Migrationsverket och säkerställer att ämbetsverket har tillräckliga resurser för att utföra kärnuppgifterna. Kostnader som orsakas av verksamheten täcks med budgetmedel och intäkterna som fås av avgifter för uppehållstillstånd. Avgiftspolitiken och tillståndsavgifterna granskas årligen. I enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten är målet att komma så nära självkostnadsvärdet som möjligt.

I enlighet med regeringsprogrammet ansvarar arbets- och näringsministeriet från och med 1 januari 2020 för politiken och lagstiftningen samt tillståndsprocessen som gäller arbetskraftsinvandring och utländska studerande och forskare. Lagberedningen och resultatstyrningen avseende ovannämnda helheter genomförs av inrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet i samarbete.

Migrationsverket ansvarar självständigt för användningen av de resurser som ämbetsverket beviljats och för behandlingen av anhängiga ansökningar. Ämbetsverkets resursläge har varit utmanande med tanke på den ständiga ökningen i antalet ansökningar om uppehållstillstånd. Antalet ansökningar väntas fortsätta öka även under de kommande åren i och med att den internationella mobiliteten ökar. Ämbetsverket har lidit av resursbrist, och man har försökt åtgärda personalbristen genom interna arrangemang. Syftet har bland annat varit att förhindra att behandlingen av

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 423/2019 rd

ansökningar om uppehållstillstånd och asyl som omfattas av lagstadgad behandlingstid förlängs och behandlingstiderna överskrids. Personalen på ämbetsverkets andra resultatområden och serviceställen har gett sitt stöd även i behandlingen av studerandenas ansökningar.

Behandlingstiden för en studerandes första ansökan om uppehållstillstånd var i genomsnitt 55 dagar 2019. Det kan dock finnas betydliga skillnader mellan behandlingstiderna för enskilda ansökningar. Ansökningar om första uppehållstillstånd för studerande är mycket olika vad gäller hur krävande behandlingen och beslutsprövningen är. Största delen av ansökningarna lämnas in som fullständiga dvs. ansökningarna kan avgöras omedelbart. Under hälften av ansökningarna är däremot bristfälliga och kräver komplettering, eller behöver en mer djupgående översyn än vanligt. Dessutom lämnas bara cirka 68 procent av ansökningarna in i maj–augusti. Många studerande ansöker om uppehållstillstånd i sista minuten, och därför har Migrationsverket en rätt så kort tid för att behandla ansökan innan studierna börjar för sökanden.

Migrationsverkets mål är att effektivera behandlingen av ansökningarna med hjälp av digitalisering. Under de senaste åren har ämbetsverket starkt utvecklat elektronisk ärendehantering och automatisk behandling av ansökningar. Tillståndsprocessen har utvecklats bland annat i utlänningsförvaltningens projekt för utvecklingen av elektronisk ärendehantering UMA. Genom elektronisk ärendehantering har ansökan och behandling av tillstånd underlättats och försnabbats. Dessutom har Migrationsverket inlett ett förändringsprojekt som sträcker sig till 2020 och vars mål är att förkorta behandlingstiderna och köerna vid behandlingen av uppehållstillstånd och nationalitetsärenden. Med hjälp av projektet tas automation i bruk inom lagstadgade ramar och förutsättningarna för automationen säkerställs med hänsyn till processer, organisationsstrukturer, ledning samt prövning och kundservice.

Migrationsverket och läroanstalterna är ständigt i kontakt med varandra avseende studerande, studieprogram och tillståndsförfarandet. Samarbetet består i praktiken oftast av informationsutbyte och utveckling av förfaranden som gäller informationsspridning. Det finns genomförbara planer som gäller ansökningar om uppehållstillstånd för studerande, och med hjälp av dessa planer kan behandlingen av ansökningarna utvecklas och behandlingstiderna förkortas. I Migrationsverkets elektroniska ärendehanteringssystem för utlänningsärenden (UMA-systemet) finns det till exempel nästan färdiga specifikationer för partiell automatisering av behandlingen av fortsatta tillstånd. Det finns även planer på att ta fram en elektronisk ansökningsblankett. Integrationen mellan Migrationsverkets ärendehanteringssystem och Utbildningsstyrelsens informationsresurs Koski utarbetas. Med hjälp av integrationen kunde ämbetsverket i framtiden få ännu noggrannare uppgifter om de studerande direkt från läroanstalterna.

I regeringsprogrammet för statsminister Marins regering finns en skrivning som gäller utarbetningen av ett åtgärdsprogram för att förbättra internationella examensstuderandes sysselsättning. I regeringsprogrammet står det dessutom att det ska göras en utredning av ekonomiska stödformer för att kompensera studerande som kommer från länder utanför EU/EES-området för läsårsavgifterna. I regeringsprogrammet ingår även en skrivning om att uppehållstillstånd efter utexaminering kan förlängas till två år, och att det ska göras möjligt att ta emot kortvariga jobb. På grundval

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 423/2019 rd

av de ovannämnda skrivningarna har regeringen förbundit sig vid att stöda immigrationen av studerande till Finland även i fortsättningen.

Helsingfors 13.1.2020

Inrikesminister Maria Ohisalo